

Štev. 21.

Leto 6.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Za ukinitvev redukcij.

Dne 23. septembra 1931 je deputacija našega saveza predložila tudi v kabinetni pisarni na Nj. Vel. kralja naslovljeno predstavko radi težkega položaja delavstva v železniških delavnicah, kjer se je uvedel 6 urni delavnik, s čimur so bili prejemki delavstva reducirani za celih 25%.

Z 28. septembrom 1931 se je v delavnicah začelo uvedel 7 urni delavnik, vendar zadeva delovnega časa doslej še ni definitivno rešena.

Na našo predstavko smo dobili dne 18. novembra 1931 od kabinetne pisarne sledeče poročilo o dejanskem stanju glede skrajšanja delovnega časa v delavnicah:

G. D. br. 84.385/31.

Ministarstvo saobračaja

Beograd.

V zvezi s prednjim nalogom, a povodom predstave »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije, centrale v Ljubljani«, predložene Nj. Vel. kralju, čast je Generalni direkciji državnih železnice predložiti sledeče poročilo:

V budžetu za leto 1931/32 so bili dodeljeni manjši krediti za delavstvo v delavnicah za znesek Din 8 milijonov, kar je dovelo do tega, da je bil z rešenjem g. generalnega direktorja G. D. br. 22.168-31 od 10. marca 1931 skrajšan delavni čas v vseh delavnicah ob sobotah na 6 ur dnevno. Na ostale dneve ostane delavni čas 8 ur. Ta režim delavnega časa je trajal do zaključno 13. septembra t. l.

Z odlokom g. predsednika ministrskega sveta od 31. avg. 1931, D. R. br. 97.000-31, je bil kredit za delavstvo v delavnicah reduciran za 16 milijonov Din.

Vsled tega zmanjšanja kredita je g. generalni direktor z aktom G. D. br. 75.382-31 od 11. sept. 1931, odredil, da se počasi s 14. sept. 1931 zniža delavni čas v delavnicah od 8 na 6 ur dnevno. Da pa bi se paralizirale težke posledice, ki bi jih imela ta redukcija na vozni park ter katere zelo slabo vplivajo na delavstvo, je bil stavljen g. Ministru financ predlog v aktu G. D. br. 78.842-31, da naj se po možnosti povrne cele reducirane vsote, t. j. Din 16 milijonov in bi se v tem slučaju zopet uvedel 8 urni delavnik.

Kot absolutno potreben najmanjši znesek pa se je označila vsota Din 8 milijonov, s katero bi se zalogel do konca budžetnega leta zagarantirati vsaj 7 urni delavnik v delavnicah.

V upanju, da bo ta zahtevani minimum odobren, se je z odlokom g. generalnega direktorja G. D. br. 80.420-31 od 28. sept. 1931 dalje začelo zopet uvedel 7 urni delavnik v delavnicah, ob sobotah pa 6 urni delavnik.

Če pa g. minister financ ne bo odobril zahtevanega minimuma, se bo moralo v delavnicah že v začetku januarja 1932 zopet uvesti le 6 urno delo, a za prekoračenje kredita bo treba zahtevati nadomestilo s kasnejšim zmanjšanjem, v kolikor ne bi kasneje uspeli z naknadnimi krediti.

Tako se glasi poročilo generalne direkcije (čitatelji naj ga primerjajo

z znano okrožnico g. direktorja dr. Borka), ki odkrito priznava, da se še vedno zbirajo težki oblaki nad delavstvom.

Pa ne samo v delavnicah, tudi drugod se pojavljajo vedno težje posledice pomanjkanja kreditov. Pri progovni sekciji so že bili reducirani mlajši delavci, že se uvaja brezplačen dopust in nikdo ne ve, kaj slabega mu prinese prihodnji teden.

In tako dalje se glase le slaba poročila.

Naš savez se dobro zaveda vse odgovornosti, ki jo ima kot strokovna železničarska organizacija v teh za delavstvo tako težkih časih ter bo nadaljeval na vseh merodajnih mestih odločno intervencije, da se z redukcijami končno veljavno enkrat preneha.

Delavec že davno ne zasluži toliko, da bi pošteno nahranil svojo družino, stotine in stotine delavskih družin že danes strada in prezeba in bi jih vsaka najmanjša nadaljnja redukcija obsodila na pogin in vrgla v obup, v katerem bo delavec podvzel vse, da se ohrani!

Naš apel pa velja tudi vsem železničarjem. Ni zadosti, da vrši organizacija intervencije, na vas vseh je, da njeno delo in njene zahteve, ki so Vaše zahteve, podprete z Vašo silo!

V naprednih državah imajo delavci in nameščenci močne organizacije, ki odbijajo navale. Mednarodno delavstvo ima prav v tej dobi silno težak položaj in silno važno zgodovinsko nalogo, da očuva človeštvo pred moralnim in fizičnim propadom. To nalogo pa more vršiti le, če je organizirano, ker je tudi nasprotna sila organizirana in povrh še oborožena od noge do glave z denarjem in orožjem.

Vsak železničar, delavec ali nameščenec, ki ne pripada danes svoji organizaciji, ki ne spoštuje načel in discipline, je sam svoj grobokop in grobokop človeške družbe.

DOLŽNOST

vsakega člana saveza je, da tekom meseca decembra pridobi vsaj enega novega člana!

§ 3.

1. Če sta mož in žena državna nameščenca v položajni skupini in stanujeta v istem kraju, ne moreta vsak posebej dobiti popolne osebne draginske doklade, nego se enemu od njiju, in sicer tistemu, ki ima manjšo doklado, če nista enaki, zmanjša na polovico.

2. Izjemno se jima osebna draginska doklada ne zmanjša, čeprav stanujeta v istem kraju, če bivata ločeno v svrhu ločitve zakona, ne glede na to, ali je ločitveni proces izvršen ali ne.

II.

Rodbinske draginske doklade za ženo.

§ 4.

1. Rodbinske draginske doklade za ženo pripadajo samo zakoniti ženi.

2. Nameščencu islamske veroizpovedi, ki ima več žen, pripada rodbinska draginska doklada samo za eno ženo.

§ 5.

Rodbinske draginske doklade za ženo ne pripadajo

a) kadar je žena aktiven ali upokojen državni nameščenec;

b) kadar je žena v službi države kot kontraktualna uradnica, dnevničarka ali honorarna nastavljenka;

c) kadar ima žena več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov;

d) kadar živi žena ločeno od moža v svrhu izvedbe ločitve zakona, ne glede na to, ali je ločitveni proces izvršen ali ne.

§ 6.

Izjemno od pogojev v točki c) prejšnjega paragrafa pripadajo možu rodbinske draginske doklade za ženo, kadar nastopi prvi odstavek tretjega paragrafa, ne glede na to, ali se zmanjšajo moževe ali ženinine osebne draginske doklade.

III.

Rodbinske draginske doklade za otroke.

§ 7.

1. Rodbinske draginske doklade za otroke pripadajo za vsakega v zakonitem zakonu rojenega ali pozakonjenega otroka.

2. Rodbinske draginske doklade za pozakonjene otroke pripadajo od prvega dne po tistem mesecu, v katerem je otrok pozakonjen.

§ 8.

Rodbinske draginske doklade za otroke ne pripadajo:

a) kadar dovrši otrok 16. leto starosti,

b) kadar ima otrok od javne ali privatne službe več kot Din 200,— čistih mesečnih dohodkov v denarju ali naturi,

c) kadar se otrok nahaja v javnem, civilnem, vojaškem, vzgajališčnem ali dobrodelnem zavodu doma ali v tujini, in uživa brezplačno vzdrževalnino, katere vrednost zneske več kakor 200 Din mesečno;

d) kadar otrok od domače ali tuje ustanove dobiva šolsko ali znanstveno štipendijo, podporo ali dar, ki znaša več ko 200 Din mesečno;

e) kadar stopi otrok v trgovino, obrt ali kako podjetje kot učenec in mu delodajalec da potrebno vzdrževalnino;

f) kadar ima otrok več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov od lastnega imetja, posredno ali neposredno.

§ 9.

1. Izjemno pripada rodbinska draginska doklada za otroka tudi še po 16. letu starosti in to pod pogoji predhodnega paragrafa

a) za hči, ki vodi očetu vdovcu gospodinjstvo in to do možitve ali polnoletnosti;

b) za otroka, ki je duševno ali telesno trajno nesposoben za pridobivanje,

c) za otroka, ki se šola doma ali v inozemstvu, v javnih ali priznanih privatnih šolah, s splošnim ali strokovnim poukom in sicer samo za oni čas, v katerem ga pristojna šolska uprava vodi kot svojega rednega učenca, a najdalje do dovršenega 23. leta starosti, izvzemši slučaj, da se otrok pred tem časom poroči ali nastopi odslužitev obveznega vojaškega roka.

2. Obiskovanje večernih in začasnih tečajev se v pogledu pravice na rodbinsko draginsko doklado ne smatra kot šolanje.

§ 10.

1. Če sta oče in mati državna uslužbenca, pripade rodbinska draginska doklada za otroka očetu. V primeru, da vodita oče in mati ločeno življenje v svrhu ločitve zakona, pripade dodatek materi, če otrok živi pri njej in ga ona vzdržuje.

2. Če je samo mati v državni službi, potem nima pravice na rodbinsko draginsko doklado za otroka, izvzemši v primeru, da je oče siromašen in nesposoben za zaslužek.

3. Če je ženska državna uslužbenka ponovno poročena, ima pravico na rodbinsko doklado za otroka iz prvega zakona.

4. Ako žena, ki ni državna uslužbenka, živi ločeno od moža, ki je državni uslužbenec, v svrhu ločitve zakona, se ima rodbinska doklada za otroka izplačevati ženi, če živi otrok pri njej in ga ona vzdržuje.

IV.

Splošne odredbe.

§ 11.

1. Državni uslužbenec, ki se nahaja v službi v inozemstvu pri kaki državni ustanovi, bodisi stalni ali začasni, ima pravico na osebno draginsko doklado

a) v državi z omajano valuto v dinarjih;

b) v državah z zdravno valuto v denarju dotične države in sicer: če je vrednost denarne edinice enaka ali manjša od enega švicarskega franka, se računa dinar al pari, če je pa vrednost denarne edinice večja od švicarskega franka, pa se bo računalo za dinar znesek, ki je enak švicarskemu franku.

2. Rodbinska draginska doklada pripada po tej odredbi samo za one člane rodbine, ki žive z uslužbencem v inozemstvu.

§ 12.

Izjemno od določb predhodnega §-a pripada osebna in rodbinska doklada v dinarjih uslužbencu:

a) ki se radi posebnega zdravljenja ali okrevanja od boleznih (§ 86-zakona o drž. saobr. osobju) nahaja v inozemstvu in

b) ki je poslan v inozemstvo radi izobrazbe v neposrednem interesu državne službe. (§ 88 zakona.)

§ 13.

Brezplačno zdravljenje v javnih bolnicah (§ 98 zakona o državnem prometnem osobju) ne vpliva na pravico prejemanja osebne in rodbinske draginske doklade.

§ 14.

Kot čisti dohodek se smatra po tej uredbi dohodek, ki ostane, če se od bruto-dohodkov odbijejo bremena javnih dajatev.

§ 15.

Nesposobnost za zaslužek po tej uredbi se dokaže s potrdilom dveh železniških zdravnikov.

§ 16.

1. Za sprejemanje rodbinskih dodatkov morajo uslužbenci predložiti pri blagajni prijave, ki jih bo predpisal finančni minister. Če se prijave ne predložijo v roku 3 mesecev, računajoč od dneva dobljene pravice, pripada dodatek od prvega dneva meseca, v katerem je bila prijava predložena.

2. Poleg prijav mora predložiti uslužbenec dokazila, na katera opira pravico na rodbinsko draginsko doklado.

3. Za vsako spremembo, ki bi imela za posledico izgubo rodbinske doklade, mora uslužbenec najkasneje v roku 30 dni od dneva, ko je sprememba nastopila, predložiti novo prijavo. Za drugačno postopanje bo uslužbenec odgovarjal po določbah § 17 te uredbe.

§ 17.

1. Uslužbenec, za katerega se ugotovi, da je predložil napačno prijavo in na podlagi nje prejel rodbinske doklade, zgubi za dobo enega leta pravico do vseh rodbinskih doklad, a nezakonito prejeto vsoto mora povrnuti po določbah § 96 zakona o drž. saobr. osobju. Odlok o izgubi pravic izda finančni minister.

2. Poleg tega se bo proti takemu uslužbencu uvedlo disciplinsko postopanje in obtožilo pred sodnijo radi prevare. Sklep o disciplinskem postopku, odnosno vložiti tožbe izda minister saobračaja.

§ 18.

Vsa potrebna pojasnila glede izvajanja te uredbe bo izdal finančni minister. Pri tožbe glede sporov, ki bi nastali vsled izvajanja te uredbe, se vlagajo potom ministrstva saobračaja na ministrstvo financ.

Nova uredba o draginskih dokladah za državno prometno osobje.

Pretekli teden je bila objavljena v Službenih novinah uredba o rodbinskih draginskih dokladah, ki stopi s tem v veljavo s 1. dec. 1931 in istočasno preneha veljati stara odredba o rodbinskih dokladah iz leta 1924. Nova uredba se glasi:

I.

Osebne draginske doklade.

§ 1.

Draginski razred (§ 27 zakona o državnem prometnem osobju) obseza področje politične občine tistega kraja, v katerem je sedež oblasti, kjer je nameščenec postavljen.

§ 2.

Nameščencu, ki začasnó vrši službo izven kraja, kjer je postavljen (§ 84, odstavek 1 zakona o državnem prometnem osobju) pripade v vsakem primeru osebna draginska doklada tistega draginskega razreda, v katerega spada kraj, kjer je postavljen.

Iz bolniške blagajne.

Ponovne volitve v železničarsko bolniško blagajno.

V predzadnji številki »Ujedinjenega Železničarja« smo vse naše člane obvestili, da je minister saobračaja ugodil nekemu poročilu, odnosno pritožbi, ter odredil, da se imajo v ljubljanski železniški direkciji samo za območje progovnega mojstra Ljubljana gorenjski kolo-dvor, kjer je uslužbenih 77 železničarjev, volitve ponoviti. V taboru zvezarjev je zavladalo vsled tega odloka velikansko veselje, vsaj so bili prepričani, da bo sedaj zmaga sigurno njihova, ko so bili volilci v pretežni večini sami progovni delavci in profesionisti in to v rajonu, za katerega se zveza hvali, da ima absolutno večino in so vsi pri njej or-

ganizirani, odnosno njih simpatizerji.

Dne 12. novembra 1931 so se izvršile te ponovne volitve, katerih rezultat je zvezarje zelo neljubo presenetil, ker so doživeli na lastni postojanki težek poraz. Tam, kjer so oni trdili, da ni nobenega savezarja, je pri tajnih volitvah 33 delavcev in profesionistov glasovalo s kandidatom listo našega saveza in tako dokazalo, da odobrava delo saveza.

Tako so definitivno končane volitve v bolniško blagajno za periodo 1932-1934 ter so za območje ljubljanske železniške direkcije izvoljeni kot skupščinarji vsi kandidati iz liste našega saveza.

Za samostojen zdravniški okoliš v Zalogu.

Zalog, D. M. v Polju in okoliške vasi, kjer stanuje zelo dosti železničarjev, so bili sedaj navezani na žel. zdravnika v Ljubljani, kar je bilo zlasti v slučaju nenadnih obolenj in ponoči zelo slabo vsled oddaljenosti g. zdravnika.

Ker sta se sedaj naselila v D. M. v Polju, odnosno Zalogu, dva zdravnika, smo započeli z akcijo, da se nastavi za ta okraj samostojen železniški zdravnik, s čimur bo železničarjem gotovo ustrezno.

Pritožba radi nerednosti pri volitvah v bolniško blagajno v direkciji Zagreb odklonjena.

V zagrebški direkciji so se vršile pri volitvah velike nepravilnosti ter je naš oblastni sekretariat vložil proti tem volitvam pritožbo. V zagrebškem listu »Radničke novine« od 23. oktobra 1931 je bila ta pritožba v celoti objavljena. V ilustraciji razmer, ki so vladale pri teh volitvah, prinašamo le izvleček ministarstvu sporočenih nepravilnosti, ki se glasi:

Zagreb: Nadzornik Malnar podijelilo je glasovnice nacionalnog udruženja na dan izbora prije nastupa rada, t. j. prije 7 sati, i odmah ih pokupio, prisilivši tako radnike, da glasuju, kako on hoće. Nikakove komisije tu nije bilo.

Blinjski kut: Nadglednik pruge tražio je od radnika, da moraju glasati samo sa glasovnicama nacionalnog udruženja. Da bi spriječili falsificiranje svoje volje, radnici su otklonili svako glasanje.

Dubica: Nadzornik Lenard tražio je od radnika, da glasuju samo sa glasovnicama nacionalnog udruženja. Glasovnice našeg saveza nije htio primiti. Nijedan radnik nije glasao.

Jasenovac: Pružni nadzornik oduzimao je glasovnice od radnika i stražara za vrijeme ophodnje pruge. Kod toga je tražio, da se glasa samo sa glasovnicama nacionalnog udruženja. Podaao je kuvertu, kojom je glasao stražar Jurić Pavle, samo da vidi, za koga je glasao. Šimičić Petra ukorio je, što je preporučivao glasanje sa glasovnicom naših kandidata.

Rajić: Nadzornik Kekić tražio je od radnika, da od njega primljene glasovnice nacionalnog udruženja pred njim zalijepe u kuverte i predaju mu. Radnici su odbili ovakvu povredu tajne izbora i otklonili svako glasanje.

Nova Gradiška: Glasanje se vršilo na više načina: od nekih radnika i stražara oduzimali su glasovnice nadzireteli i pred radnici za vrijeme obilaženja pruge, bez komisije i bez kontrole, dočim od nekih, na pr. naših pristaša, nisu htjeli primiti ništa. U sjedištu sekcije glasila se kod nadziretela, nu glasovnice po zaključku izbora nisu zapečaćene, već su po jednom licu, predstavniku nacionalnog udruženja, odnešene u nepoznatom pravcu. Šta se je sa glasovnicama potom dogodilo, nitko ne zna.

Bjelovar: Šef stanice odlučio se da provede glasanje tek 3. sept. o. g. Na dan izbora nikakvih glasovnica nije htio primiti, a dne 3. sept. nitko više glasovnice nije imao.

Osijek: Šef ložionice otvoreno je prijetio radniku Sunariću zato, što je preporučivao glasanje sa našom listom. Nadzornici Maksimović i Nenadović javno su govorili, da su na listini druga Brlića sami »komunisti« i tražili, da se glasa sa glasovnicom Baljkasa.

Zabok: Glasanje provedeno je nepravilno. Izbori su provedeni izvan izbornog vremena i bez ikakve komisije.

Šibenik: Kod skoro nijednog nadzornika nisu izbori izvršeni pravilno. Glasovnice su uzimali za vrijeme ophodnje pruge; glasalo se, dakle, bez komisije, pa su stoga svi ti glasovi poništeni.

Gračac: Neki nadzornici obavili su, razumije se sa žutim glasovnicama, glasanje još dne 29. VIII. o. g. Na pitanje, zašto su tako uradili, rekli su da su takav nalog dobili iz sekcije.

Ne bomo ugotavljali, kaj bi naredili vse zvezarji, če bi kak naš član zagrešil take nepravilnosti in izvajal pritisk na železničarje, da morajo voliti le z našo glasovnico.

Ne bomo ugotavljali in dokazovali, da je ravno ta pritisk falzificiral volitve, ker je to pač vsakomur jasno. Kljub tako jasnim dokazom pa je g. minister odklonil našo pritožbo in sicer s sledečo motivacijo:

Prepis!

Žig Centralne Uprave Hum. fondova

C. U. br. 2876-31

29. X. 1931. u Beogradu.

Ujedinjeni Savez Železničara Jugoslavije

Zagreb

Palača Središnjeg Ureda

Ujedinjeni Savez Železničara Jugoslavije, Oblasni sekretariat u Zagrebu podneo je žalbu protiv izborima za Skupštinaru Bol. Fonda na teritoriji Oblasne Uprave Zagreb, obavljen 31. avgusta 1931. god.

U žalbi se traži poništenje izbora i raspis novih izbora, jer da izbori nisu pravilno provedeni i da je pri izborima vršen teror na štetu Ujedinjenog Saveza Železničara.

Žalbu je potpisao Pongračić. Gospodin Ministar Saobraćaja doneo je odluku pod C. U. br. 2876-31 da se žalba odbije iz ovih razloga:

Pošto se izbori Skupštinaru Bol. Fonda ne vrše po određenim listama bilo kakvih grupacija članstva, ni po listama Udruženja to se na izbore Udruženja kao takove ne mogu žaliti. Kako je žalbu potpisao Pongračić, koji nije železničar ni član Bol. Fonda i koji po odredbama Zakona o državnom saobraćajnom osoblju ne može biti član Udruženja, te se žalba ne može uzeti ni kao žalba jednog člana. Prema broju glasova datih za pojedine skupštinare vidi se da teror nije bilo, jer da ga je bilo, ne bi se mogao postići tako visok broj glasova.

Nepravilnosti koje su se mogle desiti u ovakovim prilikama nisu uticale na rezultat izbora.

Izborične smetnje u saobraćajnoj službi i koštaju saobraćajnu ustanovu, i pošto nije verovatno da bi se pri ponovljenim izborima menjao rezultat izbora, koji bi bio, bilo u korist Bol. Fonda, bilo u korist članstva, to nema opravdanja za obnavljanje izbora.

Po Naredjenju Ministra Saobraćaja

Šef Soc. Hum. Odseka.

Ker se v odgovoru veli, da je veliko število v zagrebški direkciji oddanih glasov dokaz, da ni bilo terorja, ugotavljamo, da ima zagrebška direkcija 50% več osobja ter da je bila volilna udeležba minimalna ravno vsled terorja, ker se je osobje sililo glasovati v več krajih le z zvezarsko glasovnico in se naših sploh ni sprejemalo, radi česar stotine železničarjev sploh ni volilo.

V mali ljubljanski direkciji je bilo oddanih skupno 11.293 glasov, v veliki zagrebški direkciji (kjer se je pričakovalo, da bo volilo vsaj 13.000 volilcev), pa je bilo oddanih le 8422 glasov.

Gospodje zvezarji! Pregovor pravi: božji mlini meljejo počasi — a sigurno! Noben pritisk in teror ne bo rešil Vaše potapljačice se ladje! Zavednost železničarjev raste in ta Vas bo kmalu vrgla iz Vaših poslednjih položajev!

Sedaj so izšle prve razsodbe Državnega sveta, v katerih se je Državni svet postavil na isto stališče ter razsodil, da se tožba Glavne kontrole odkloni na podlagi sledečih razlogov:

Čl. 42 zakona o drž. prometnem osoblju, na katerega se Glavna kontrola v svoji tožbi sklicuje, predvideva avtomatsko napredovanje iz nižje na višjo stopnjo po odsluženih treh odnosno dveh in pol letih v prejšnji nižji stopnji. Ker se je v tem konkretnem slučaju napredovanje v višjo stopnjo izvršilo avtomatsko po prebitih predpisanih dveh in pol letih v prejšnji nižji stopnji na podlagi prejšnjih in že pravomočnih rešenj: o prevedbi, kasnejši nastavitvi ali nadaljnjem napredovanju v stopnjah osnovne plače, proti katerim se Glavna kontrola ni pritožila, z nekaterimi od njih pa se je celo soglasila, je vsled tega v tožbi povodom zadnjega napredovanja popolnoma neumestno in brezpredmetno ugovarjala radi službenih let, ki so se vračunala za stopnjo osnovne plače pri tem napredovanju.

Sicer je bil s 1. julijem 1931 zakon iz leta 1923 ukinjen in velja sedaj novi zakon, glasom katerega se uvršča uslužbenec v periodične povišice le z upoštevanjem trajanja službe v dotični položajni skupini, ki so jo imeli na dan 1. julija 1931, vendar objavljamo to razsodbo v vednost vsem onim, ki so tekom lanskega odnosno letošnjega leta dobili od Glavne kontrole pritožbe proti napredovanju v višjo stopnjo osnovne plače. Ta razsodba je principijelnega značaja, ker osporava Glavni kontroli pravo do pritožbe proti nadaljnjim rešenjem, ako se Glavna kontrola ni pritožila proti prvemu rešenju.

Tožbe Glavne kontrole proti napredovanju uslužbenec v položajnih skupinah z vračunanjem delavske službe.

Tekom meseca novembra je prejelo v ljubljanski direkciji nad 120 uslužbenec, ki so s 1. avgustom 1930 napredovali v prvo skupino položajne plače (zvaniki I. in II. kategorije) prepise pritožb Glavne kontrole proti tem napredovanjem. — Glavna kontrola osporava ta napredovanja z motivacijo, da se za napredovanje v položajnih skupinah ne sme vračunati prejšnja delavska odnosno dnevničarska služba, marveč se sme vzeti za podlogo le službo od dne nastavitve in ker prizadeti od dne nastavitve pa do 1. avgusta 1930 še niso imeli 15 efektivnih let nastavljene službe, predlaga Glavna kontrola, da se ta rešenja razveljavijo in se jih zopet degradira nazaj v drugo položajno skupino.

Če bi Državni svet ugodil tem pritožbam Glavne kontrole, bi imelo to za vse prizadete občutne posledice, ker bi jih morala direkcija uvrstiti tudi po novem zakonu nazaj v drugo skupino in bi zgubili po Din 55.— do Din 65.— mesečno na prejemkih in poleg tega bi bili še v negotovosti, kdaj bodo prišli naprej v prvo skupino, ker tudi novi zakon ne predvideva avtomatičnega napredovanja v skupinah, marveč bo napredovanje odvisno od kredita, praznih mest, položaja itd.

Podčrtavamo, da so prizadeti največ taki, ki so bili nastavljeni še pred 1. novembrom 1923 in za katere veljajo vse prehodne odredbe starega zakona iz leta 1923. Že po čl. 52 zakona samem kakor tudi iz čl. 201, 211 je razvidno, da se ima vsem tem uračunati za napredovanje vso železniško službo. Prav posebno jasno je razvidno to iz čl. 201 zakona, ki n. pr. predvideva, da se mora one zvaniki I. kategorije, ki imajo najmanj 9 let službe, uvrstiti v drugo grupo. Čl. 52 zakona pa, ki velja za vse železničarje, torej tudi za one, ki so bili nastavljeni po 1. novembru 1923, predvideva kot najmanjši rok za uvrstitev v drugo grupo samo sedem let službe. Navadno je naredbodavec onim, ki so že bili v službi, priznal najmanj isto ugod-

MIKLAVŽEV VEČER. Družabni odsek Strokovnih organizacij v Ljubljani bo priredil v soboto, 5. decembra t. l., ob 6. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice Miklavžev večer. Na sporedu je godba »Zarje«, nastop Miklavža in razdelitev daril.

Starši, ki hočete svojim otrokom kaj darovati, pridite z njimi na ta Miklavžev večer. Darila lahko prinesete že en dan prej ali pa na Miklavžev večer do 6. ure zvečer v pisarno Ujed. Saveza Železničarje.

Družabni odsek.

nost, kot onim, ki šele kasneje nastopijo službo in največja krivica bi bila, da bi od starih uslužbenecv zahteval za drugo grupo devet let, od novincev pa le po 7 let. Že iz tega sledi, da se mora analogno kot za napredovanje v osnovnih stopnjah plače tudi za napredovanje v grupah vračunati vsa železniška služba.

Poleg tega je Glavna kontrola pregledala še sledeči moment: Vsi prizadeti so bili pri prevedbi leta 1923 (dasi so bili nastavljeni skoraj vsi šele v letih 1921 do 1923) uvrščeni v drugo položajno skupino. Ta rešenja o prevedbi je dobila Glavna kontrola ter se proti njim ni pritožila in so tako postala pravomočna. S tem, da Glavna kontrola ni vložila pritožbe, se je strinjala z vračunanjem vseh let železniške službe za napredovanje tudi v položajnih skupinah in je sedaj popolnoma brezpredmetno, da vloga tožbo proti kasnejšemu rešenju, ki je utemeljeno že z rešenjem o prevedbi na zakon iz leta 1923.

Isto velja seveda tudi za one, ki so bili nastavljeni po 1. novembru 1923 v višjo položajno skupino in se Glavna kontrola proti temu ni takoj ob postavitvi odnosno priznanju stalnosti pritožila.

Naš savez je prizadetim izdelal tozadevne ugovore ter je pričakovati, da se bo postavil Državni svet na isto stališče ter vse pritožbe Glavne kontrole kot neosnovane odnosno sedaj brezpredmetne odklonil in da bodo prizadeti ostali v prvi položajni skupini.

Kdaj bodo dobili nastavljenec dopust?

Po starem zakonu iz leta 1923 je imel uslužbenec možnost, da je dopust, ki ga tekom tekočega leta ni mogel izrabiti iz službenih ozirov, izrabiti v prihodnjem letu in je imel pri podelitvi dopusta prvenstvo pred onimi uslužbenci, ki so dopust že izrabili.

Res se je tekom zadnjih dveh let uvedla skoraj v vseh direkcijah praksa, da je osobje zelo težko dobilo dopust in da je bil redek oni, ki je dejansko izrabil ves pristoječi mu dopust. Bili so izgovori, da manjka kredita, da ni nadomestnika, dalje, da se mora vsled izrabe dopusta ukiniti proste dneve, ali celo podaljšati turnuse in slično. Vedno se je našel za upravo tehten razlog, da osobje dopusta ni moglo izrabiti.

S 1. julijem 1931 pa je stopil v veljavo novi zakon, ki je nekoliko znižal izmero dopusta, istočasno pa ukinil določbo, da more uslužbenec dopust, ki ga v tekočem letu iz službenih ozirov ni mogel izrabiti, izrabiti prihodnje leto. Vsled raznih okrožnic, ki predpisujejo vedno večjo štednjo, je osobje že skoraj popolnoma izgubilo proste dneve in sedaj tudi ne more dobiti dopusta, ker je običajen izgovor, ki ga da načelnik: ravno danes sta se javila dva bolna in nimam nadomestnika.

Zakon določa, da se dopust izrabi v tekočem letu in izrečno piše, da ima uslužbenec pravico na dopust, katerega izrabo določi neposredni višji starejšina in ker je odpadla določba o eventualno neizrabljenem dopustu, je dolžnost direkcije, da takoj poskrbi za primerno število nadomestnikov, da bo osobje vsaj tekom decembra izrabilo dopust, kolikor bo to sploh še mogoče.

STROKOVNI VESTNIK.

Razsodba Državnega sveta radi avtomatičnega napredovanja v osnovnih plačah.

Lansko leto je začela Glavna kontrola vlagati pritožbe proti napredovanju v osnovnih plačah proti onim, ki so bili nastavljeni po 1. novembru 1923 ter jim je direkcija vstela za napredovanje tudi prejšnja dnevničarska služba in jih takoj nastavila v višjo stopnjo osnovne plače. Prizadeti so bili večinoma oni, ki so bili nastavljeni v letih 1924, 1925 in 1926 in ki so po nastavitvi napredovali v višjo stopnjo osnovne plače. Glavna kontrola je utemeljevala svoje pritožbe s tem, da se prizna prejšnja dnevničarska služba samo onim, ki so bili nastavljeni še pred uveljavljenjem zakona iz leta 1923 in so bili s 1. novembrom 1923 že prevedeni na ta zakon. Za vse ostale pa, da velja le določba splošne seje Dr-

žavnega sveta iz leta 1929, na podlagi katere se onim, ki so bili nastavljeni po 1. novembru 1923, prejšnja delavska služba ne vračuna za napredovanje. Na podlagi tega tolačenja je zahtevala Glavna kontrola, da naj se odloki o napredovanju v višje stopnje razveljavijo in zadrži uslužbenec toliko časa na nižji stopnji, da bodo imeli predpisano število let nastavljene službe za napredovanje v višjo stopnjo.

Naš savez je prizadetim sestavil ugovore, katere je utemeljeval s tem, da se Glavna kontrola ni pritožila proti rešenjem o postavitvi, rešenju o stalnosti in o napredovanju v višje stopnje ter so ta rešenja postala izvršna in velja za to do bodoča napredovanja le čl. 42 zakona iz leta 1923, ki predvideva avtomatsko napredovanje v višjo stopnjo po dveh in pol, odnosno treh letih.

MEDNARODNI PREGLED.

Strokovna internacionala in gospodarska kriza.

Predsedstvo Mednarodne strokovne zveze je zaključilo dne 12. novembra svoja posvetovanja glede obrambe in borbe proti posledicam gospodarske krize in gospodarski krizi sploh. Predsedstvo je odobrilo načrt, ki ga je izdelal Albert Thomas, za mednarodno organizacijo in izvršitev javnih del.

Da bi se doseglo v teh za svetovni proletarijat tako resnih časih enotno stališče in enotno nastopanje vseh strokovnih organizacij celega sveta, je razmišljalo predsedstvo internacionala tudi o možnosti sklicanja svetovne konference strokovnih organizacij v svrhu posvetovanja o gospodarski krizi in o korakih, ki jih je podvzeti za odpravo gospodarske krize. Predsedstvo je takoj brzojavno vprašalo ameriško strokovno zvezo, če bi bila pripravljena sodelovati na taki konferenci.

V brzojavki povdarja internacionala, da je temeljito razpravljala o gospodarski krizi in o sredstvih za njeno odpravo, odnosno za omiljenje njenih posledic na delavstvo in da je ugotovila, da so v to svrhu potrebni internacionalni ukrepi. Kot prvi predpogoji za uspeh take akcije pa je enotnost vseh delavskih sil celega sveta. Vsled tega predlaga predsedstvo internacionala, da bi se v drugi polovici januarja 1932 vršila v Parizu svetovna gospodarska konferenca vseh strokovnih central, ki naj bi razpravljala o položaju in omogočila enotne ukrepe. K tej konferenci vabi internacionala še posebno ameriško strokovno zvezo in pripominja, da obstojajo dobri izgledi, da bodo na tej konferenci sodelovali poleg večine strokovnih central iz Evrope tudi strokovne centrale iz Avstralije, Japonske, Indije, Južne Amerike in Kanade.

Internacionalna transportna federacija zahteva koalicijsko svobodo za madžarske železničarje.

(I. G. B.) Splošno je znano, da je Horthyjeva vlada železniškemu osebju doslej vedno osporavala koalicijsko svobodo, da si je napram inozemstvu vedno povdarjalo, da bodo madžarske oblasti anulirale tozadevno prepoved in omejitve. Dasi so bile slične izjave poslane tudi mednarodnemu uradu dela, je znala železniška uprava in policija praktično prepričati železničarjem svobodno organizacijsko udejstvovanje.

Sedaj poizkuša Ogrska potom finančnega odbora Društva narodov zaključiti večje inozemsko posojilo. Internacionalna transportna federacija je ob tej priliki poslala predsedniku finančnega odbora posebno vlogo, v kateri apelira, da naj se tej državi ne pomaga vse dotlej, dokler ne bo točno izvedla določb o koalicijski svobodi, ki so predvidene v mirovnih pogodbah.

Izkoriščanje otrok v Ameriki.

Brezposelnost je v Ameriki vedno večja, vendar pa zaposlujejo ameriške trgovine, tovarne in delavnice 103.000 otrok izpod 15 let. Ti otroci so dobili dovoljenje izstopiti iz šol dve leti pred zakonitim rokom, da si lahko služijo sami kruh. Ministrstvo javnih del je naročilo tako zvani otroški pisarni departementa, naj ugotovi, koliko otrok in pod kakšnimi pogoji dela. Samo v 23 državah Severne Amerike je zaposlenih 103.000 otrok, iz 40 mest 11 drugih držav pa še manjkajo podatki. Teh 103.000 otrok opravlja delo, ki bi ga lahko opravljali brezposelni. Število zaposlenih otrok pa še vedno narašča. Dočim mladi očetje nimajo dela in morajo z rodbinami trpeti pomanjkanje, dela toliko otrok izpod 15 let, da preživljajo sebe in prinese še kaj domov. Otroci pa dobivajo tudi otroške plače.

V nekem velikem mestu, kjer je zaposlenih tisoč 14 letnih otrok, je župan izjavil, da bi potrebovali za to delo le 500 odraslih, da pa znaša plača otrok samo toliko, kolikor bi znašala za 250 odraslih delavcev. Tako brezsrčno torej izkoriščajo v

Ameriki otroke. Ministrstvo javnih del je opozorilo na to vlado, ki je pa odgovorila, da ni v njeni moči preprečiti zaposlitve otrok, ker je to vprašanje v Ameriki urejeno v vsaki državi posebej.

Katastrofalen položaj avstrijskih železnic in železničarji.

V soboto, dne 7. novembra 1931, se je vršila na Dunaju konferenca zastopnikov političnih strank, ki jo je sklicala vlada in na kateri je poročal generalni direktor avstrijskih železnic o položaju železnic in o »takojšnjem sanacijskem programu«, ki ga je izdelal še posebej za železnice izven splošnega državnega sanacijskega programa. Njegov sanacijski program je izdelan brez sodelovanja personalne komisije in proti osebju.

Po izjavi generalnega direktorja bo znašal letos deficit avstrijskih železnic nad 76.5 milijonov šilingov (nad 600 milijonov dinarjev). Ko je znani g. Strafella postal generalni direktor, je podal doneče izjave, da je deficit znižal na 25 milijonov šilingov in da ima tudi za te že potrebno kritje. Vsled sedanjega visokega deficita pa je razočaranje uprave in one politične stranke, ki hoče železnice upravljati brez sodelovanja osebja in proti osebju, zelo veliko in to posebno še, ker novi generalni direktor napoveduje za leto 1932 deficit od 100 milijonov šilingov ter so vsi zlati gradovi Strafel- le izginili v zrak.

Načrt uprave, da zniža ta deficit, je sledeč: 1. V budžetu se črta izdatke za tehnično obnovo železnic v znesku 30 milijonov ter to obnovo preloži na »boljše« čase. Preostanek okoli 30 milijonov naj se krije z železniškim znižanjem plač osebja, z davki na avtobusni promet, zvišanjem tarif, tako da bi ostal deficit okoli 40 milijonov šilingov in za kritje tega deficita je izdelal generalni direktor še poseben sanacijski načrt.

V prvi vrsti hoče znižati odnosno odpravo izredne plače (13. plačo) in »visoke« sporedne prejemke (premijske, doklade, urnino itd.) ter znižati dopust železničarjem. Z eno besedo, generalni direktor želi, da se ukinejo vse ugodnosti, ki jih je osebje priborilo z močno organizacijo in odločno podporo socialistov v parlamentu. Veliki načrt, ki ga je generalni direktor iztuhlal, je: kolikor odstotkov znaša deficit, za toliko odstotkov naj se znižajo prejemki osebja.

Proti temu otročjemu stališču uprave pa je postavila organizacija svoj protipredlog, in sicer:

Za saniranje zveznih železnic je nujno potrebna izvedba upravne reforme. Črtati je treba prave deficitne postavke in sicer vse neproduktivne izdatke. V prvi vrsti je treba omejiti velikanski in nezdravo razpredeni upravni aparat, ki šteje za 5000 km v generalni in 5 oblastnih direkcijah nič manj kot 4000 upravnih moči, tako da pride na 1¼ km proge že po en upravni uradnik. Ni čudno, da bodo avstrijske železnice pod tem ogromnim balastom propadle in da ni misliti na kako sanacijo, preden se ne izvede potrebno čiščenje.

Organizacija je s težkim srcem že pri sestavi državnega sanacijskega programa pristala na gotovo redukcijo prometnega osebja, ki bo z ozirom na reformo službe postala neobhodno potrebna, vendar se ima ta redukcija izvesti le s sodelovanjem personalne komisije, da bo tako nujno potrebna redukcija izvedena pravilno tudi iz socialnih vidikov.

Proti temu se je postavila uprava, ki zahteva od vlade pooblastil, da zamore izvršiti redukcije brez sodelovanja personalne komisije, katero naj se za ta čas »pošlje na odmor«. Namera uprave je torej, ne samo krizo zveznih železnic sanirati izrecno le na račun osebja, marveč hoče istočasno to krizo izrabiti še v to, da bi zopet uvedla neomejeno paševanje nad osebje.

Nadalje zahteva generalna direkcija tudi občutno znižanje voznih

ugodnosti enako v zvezi s »sanacijskim programom«. Že ta zahteva jasno dokazuje nesposobnost onih, ki so si vzeli patent na »sanacijo«. Zahteva po znižanju voznih ugodnosti je demagoška, ker je jasno, da ne bo prinesla upravi niti groša več na dohodkih, ker železničarji nimajo nakopičenega denarja, da bi ga za pravljali za zabavna potovanja.

Namen uprave radi voznih ugodnosti je sledeč: znižati hoče število brezplačnih vozovnic, omejiti število režijskih voženj za upokojece, povišati režijsko tarifo na 20% vozne cene in omejiti uporabo II. razreda le na višje uradniške kategorije.

Avstrijska železničarska organizacija odgovarja na vse to:

Tako ne bo šlo! Želje gospodov višjih birokratov se ne bodo izpolnile. Uprava in vlada se morata odločiti in izjaviti, kaj hočeta! Ako hočeta rešitev zveznih železnic iz davče krize, potem morata, če apelirata na požrtvovalnost osebja, privoliti tudi v sodelovanje osebja in to sodelovanje razširiti tudi na upravno reformo, pa če je to visoki birokraciji ljubo ali ne!

Če pa hoče uprava krizo izrabiti za socialno reakcijo pri zveznih železnicah, potem pa je napadla to, kar si železničarji tudi v času krize ne bodo dali iztrgati. Potem skuša omajati ustanove, katerih padec krize ne bi omilil, ker ne predstavljajo nika- ke materialne, marveč le ideelno vrednosti, katero pa bodo znali železničarji najodločneje braniti. V tem slučaju napada uprava čast in ponos železničarjev, kar pa bo vzbudilo odpor in sicer tako odločen upor, katerega zvezne železnice v njih današnjem položaju nikakor ne morejo riskirati!

*

K temu je napisala »Arbeiter-Zeitung« še daljši članek, ki ga končuje s sledečo izjavo:

Zastopstvo vsega organiziranega delavstva razume in odobrava stališče železničarjev. To naj si uprava dobro premisli. Mi nismo osamljeni. Železničarji v težkih časih gotovo ne bodo odklonili onega, kar je neizogibno! Če se že mora sanirati, naj se sanira iz socialnih vidikov in tedaj mora beseda zastopnikov osebja odločilno vplivati.

Če pa namerava visoka birokracija železničarje pregaziti in z uvedbo paševanja lastne položaje in lastne dohodke pred posledicami krize ubraniti, potem naj vzame na znanje: Železničarji se ne puste ne v dobrih in ne v slabih časih oropati in posiliti.

Za štirideseturni teden.

Sklep francoskega strokovnega kongresa.

V petek, dne 19. septembra, je bil zaključen kongres svobodnih strokovnih organizacij po štiridnevem zborovanju. Popoldne je bilo glasovanje o resolucijah in z ozirom na gospodarsko krizo sprejeta resolucija z naslednjimi zahtevami:

Tedenski delovni čas se mora skrajšati na štirideset ur, dovoliti plačan dopust vsem delavcem, razširiti podpora za nezaposlene s ciljem uvedbe zavarovanja za nezaposlene. Znižanje starostne meje za vpokojevanje, boljšo organizacijo delovnega trga in metodično politiko pri izvrševanju večjih javnih del. Da se ta cilj doseže, je neobhodno potrebno, da so zastopani delavski zastopniki v vseh domačih in mednarodnih gospodarskih organizacijah.

Koncem kongresa je poročal in predlagal tajnik Jouhaux resolucijo, ki jo je sprejel dunajski mednarodni delavski socialistični kongres glede razorožitve. Resolucija je bila soglasno odobrena.

V pojasnjevanju te resolucije je rekel Jouhaux:

»Razorožitev se mora ne le izvesti, marveč se mora izvesti nad njo tudi kontrola. Ta kontrola je sicer naloga vlad, toda dejansko se nahaja v rokah delavstva, ki edini bi mogli nezakonito izdoločanje orožja preprečiti. Vsi pomočki, vstevši splošne stavke, se morajo porabiti, da se onemogoči novo klanje. Delavski razred

Naša prava Kolinska cikorijska.

mora prizadetim vladam potrebne sklepe vsiliti.

Izvajanja Jouhauxa je kongres burno pozdravljajal.

Angleške volitve.

Dnevno časopisje je stalno priobčevalo komentarje o angleških volitvah in razglašalo velikanski poraz delavske stranke, ki da je skoraj popolnoma zginila iz parlamenta. Vladna večina je namreč dobila 557 mandatorov, vsa opozicijska pa le 55 mandatorov.

Temu rezultatu je kriv v prvi vrsti angleški volilni sistem, ker se voli poslance po posameznih okrožjih in je izvoljen oni, ki dobi največje število oddanih glasov, vsi ostali glasovi pa so pri tem za manjšinsko stranko izgubljeni. V informacijo objavljamo število glasov, ki so jih dobile posamezne stranke:

konzervativci so dobili 11.821.000 glasov,

vladni liberalci so dobili 2.159.000 glasov, in

narodna delavska stranka je dobila 317.000 glasov.

Vladne stranke so dobile skupaj 14.979.000 glasov.

Opozicija pa je dobila:

delavska stranka 6.614.000 glasov, ostale male stranke 310.000 glasov.

Skupaj 6.924.000 glasov.

Če bi bil uveden proporcni sistem bi morala dobiti samo delavska stranka nad 200 mandatorov.

Kako so se gibali glasovi, oddani za delavsko stranko pri posameznih volitvah, je razvidno iz sledečega pregleda:

volitve leta:	mandati:	glasovi:
1900.	2	62.698
1906.	29	323.195
1910. (jan.)	40	505.690
1910. (dec.)	42	370.802
1918.	57	2.244.945
1922.	142	4.236.733
1923.	191	4.384.379
1924.	151	5.487.620
1929.	288	8.345.065
1931.	53	6.614.000

Iz te tabele je razvidno, da je delavska stranka ena najmočnejših strank v Angliji, ki ima za seboj močne strokovne organizacije ter bo zmožna izvršiti težke naloge v interesu splošnega delavskega pokreta.

Kako je sestavljena angleška vlada?

Nova »nacionalna« angleška vlada šteje 32 članov. Od teh pripada 19 konservativcem, 5 Macdonaldovcem, 4 Simonovim liberalnim odpadnikom in 4 Samuelovim liberalnim odpadnikom. V sedanji vladi ni nobene žene.

Kongres avstrijske socialne demokracije.

Delavstvo se mora s silo upreti fašizmu.

V dvorani delavske zbornice je pričel zborovati v petek, dne 13. t. m., strankin zbor avstrijske socialne demokracije. Predsednik stranke, dunajski župan Seitz, je poudaril v svojem otvoritvenem pozdravnem govoru, da čakajo Evropo velike skrbi. V temeljih se ne maja samo posamezna država, ne, temelj vseh držav je postal problem: gospodarski red.

Kapital beži na varno, množine zlata se kupičijo na enem mestu.

Lekarna Trnkoczy / Ljubljana / Mestni trg štev. 4

Zdravila
na recepte vseh bolniških blagajn.

Poštni ček. račun 10.755

Telefon štev. 2186

Banke propadajo, izmena blaga med narodi ponehava; varnostne carine in devizni red zapirajo meje držav. Mrtvilo nastaja. Neštevilno milijonov ljudi nima dela. In neuvidevneži menijo, da bodo neznosne razmere vzdržali s silo. Poraz delavske stranke v Angliji slave reakcionarci kot trijumf in prav resni opazovalci trdijo, da pomeni ta dogodek reakcijo. Ali vendar so taki dnevni dogodki v zgodovini razvoja tako majhni. Socialistično gibanje sveta gre svojo pot in naprej. V okviru tega gibanja ima avstrijska socialna demokracija važno vlogo. Ona bo, zvesta svojim tradicijam, premagala v domovini grozeči fašizem in reakcijo in s tem podprla svetovni razvoj.

Poročilo v imenu strankinega odbora, zveze socialističnih poslancev in zveznih svetnikov, je podal poslanec s. dr. Deutsch.

O političnem položaju je poročal s. dr. O. Bauer.

Kongres nalaga delavstvu, da se s silo upre poizkusu fašizma, da uniči demokracijo.

Domače vesti.

Vrhovni zakonodajni svet ukinjen.

Njegove agende prevzame parlament.

Na predlog ministra pravde je kralj izdal zakon, po katerem se ukinja vrhovni zakonodajni svet, ki je bil ustanovljen z zakonom z dne 31. januarja 1929. Vrhovni svet bo posloval še do 30. novembra ter bodo zakoni in zakonski načrti, ki ne bodo do takrat rešeni, vrnjeni ministrskemu predsedništvu, da pridejo menda pred novo narodno skupščino.

Uzakonjenje novega obrtnega zakona.

V Službenih novinah je bil objavljen novi obrtni zakon, ki stopi v veljavo dne 3. marca 1932. Ta zakon v marsičem izpreminja dosedanje določbe in podjetniki niso uspeli s svojo zahtevo, da bi se za posamezne obrti uvedle tudi za delavstvo prisilne organizacije. Obrtni zakon ureja vprašanje higijene v delavnicah, delovni čas, obravnava individualne in kolektivne delovne pogodbe, nadalje predvideva, kdaj ima delavec, odnosno nameščenec, pravico do plače, če je od dela zadržan brez lastne krivde. V §-u 219 predvideva, da ima delavec, ki je najmanj 14 dni delal, v slučaju, da je brez lastne krivde (bolezen in slično) zadržan, da ne more priti na delo, če traja ta zadržek manj kot en teden, pravico do polne plače. Enako mora delodajalec onemu delavcu, ki je vpoklican na orožne vaje največ do 4 tednov, če je bil pri njemu že eno leto zaposlen, plačati za ves čas polno plačo. Nadalje predvideva plačane dopuste za nastavlence, odpovedne roke, odpravnine, predpise glede vajencev in strokovnih šol. Natančneje bomo poročali v prihodnjem časopisu.

Sprememba v finančnem ministertvu.

Dosedanji finančni minister dr. Gjurić je podal dne 17. t. m. demisijo ter je bil na njegovo mesto imenovan za finančnega ministra dosedanj podguverner Narodne banke dr. Milorad Gjorgjević. Novi finančni minister je star šele 36 let.

Sestanek parlamenta.

Parlament se bo sestal 7. decembra, da verificira mandate in se konstituiral. Po tem opravljenem delu pa bo najbrže kratek odmor do volitev senatorjev, katere se bodo vršile dne 3. januarja 1932.

Določanje cen kruhu.

Glede določanja cen kruhu je bilo izdanih že več naredb. Zadnja naredba pooblašča bane, da smejo določati za območje svoje banovine krušne cene.

Sestava banovinskih in občinskih proračunov

Finančni minister je izdal stroga navodila za sestavljanje proračunov za prihodnje budžetno leto. V proračune se smejo vnesti le najnujnejši izdatki za upravo in dokončanje že začelih del. Nove investicije se ne bodo odobraval. Enako tudi ne najetje novih posojil ter se ne bo dovoljevalo zvišanje občinskih doklad.

Volilni uspeh jugoslovanskih nacionalnih sindikatov.

Beograjske »Radničke novine« so prihesle sledeči članek:

Povodom zadnjih volitev v Narodno skupščino so kandidirali v nekaterih krajih tudi glavni predstavniki »jugoslovanskih nacionalnih sindikatov«. Iz poročila o volilnih rezultatih je razvidno, da so, čeprav niso bili izvoljeni za poslance, vendar dosigli zelo lepe in zavidljive številčne in moralne rezultate:

Tako je v drinski banovini, v srezu Visoko kandidiral eden glavnih vodij jugo-

slovanskih nacionalnih sindikatov g. Stojan Stanković ter dobil od skupno 10.655 oddanih glasov — reci in piši 28 glasov.

V dunavski banovini je v srezu Bačka kandidiral drugi predstavnik teh sindikatov, g. Pavle Tatić, in dobil od 8272 kar celih 81 glasov.

Člani nacionalnih sindikatov v celi državi so zelo navdušeni nad tem velikanskim volilnim uspehom, ki jim garantira res lepe izgleda na bližnjo bodočnost.

K temu poročilu pripominjamo, da so tudi v dravski banovini propadli oni kandidati, ki so se opirali na nacionalne sindikate. Tako je ostal v manjšini g. Juvan, predsednik Narodne strokovne zveze, ki je tudi sodeloval na ustvaritvi takozvanih »nacionalnih sindikatov«. Nadalje niso bili izvoljeni dr. Vauhnik (za katerega je lomil kopje celo sam g. Tumpej) ter g. Lovšin in g. Rupnik.

Povišanje poštne pristojbin.

S 1. decembrom 1931 so se povišale poštne pristojbine v tuzemskem prometu in znašajo odslej:

A) Pisma.

V lokalnem prometu (v območju iste pošte) do 20 gramov Din 1.—, do 50 gramov Din 2.—, od 50—250 gramov Din 3.50.

V medkrajevnem prometu pa znaša pristojbina za pismo do 20 gramov Din 1.50, od 20 do 50 gramov Din 2.—, od 50 do 250 gramov Din 3.50, od 250 do 500 gramov Din 5.— in od 500 gramov do 1 kg Din 10.—.

B) Dopisnice stanejo odslej 75 para.

3. Priporočene pošiljke. a) Pristojbina za priporočeno v lokalnem prometu Din 2. b) Pristojbina za priporočeno v medkrajevnem prometu Din 3.—.

4. Pisma z označeno vrednostjo. a) Po teži (kakor priporočena pisma). b) Po vrednosti, dosedanje pristojbine.

5. Zavoji (paketi). a) Po teži do enega kg Din 3.—, nad 1 kg do 5 kg Din 8.—, nad 5 kg do 10 kg: prvi pas do 100 km Din 10.—, drugi pas do 300 km Din 15.—, tretji pas nad 300 km Din 20.—. Nad 10 kg do 15 kg: prvi pas Din 15.—, drugi pas Din 22.—, tretji pas Din 36.—. Nad 15 kg do 20 kg: prvi pas Din 30.—, drugi pas Din 35.—, tretji pas Din 40.—. b) Po vrednosti: iste pristojbine kakor za pisma z označeno vrednostjo.

Za zavoje velja ta tarifa šele od 1. 3. 1932.

6. Nakaznice. a) Pristojbina za nakaznico znaša: do Din 50.— Din 2.—, do Din 100.— Din 3.—, do Din 300.— Din 4.—, do Din 500.— Din 5.—, do Din 1000.— Din 6.—, do Din 2000.— Din 8.—, do 3000.— Din 9.—, do Din 4000.— Din 10.—, do Din 5000.— Din 12.—. V tej pristojbini je vsebovana tudi pristojbina za izplačilo nakaznice na domu. b) Pristojbina za izplačilo na domu, ki se bo pobirala od prejemnika samo za nakaznice iz inozemstva in za čekovne nakaznice, znaša: do Din 5.— Din 0.50, do Din 100.— Din 1.—, do Din 500.— Din 2.—.

7. Čekovne nakaznice. a) Do Din 500.— Din 0.50, nad Din 500.— Din 1.—.

Poste restante. Pristojbina za hranitev pisem itd. pri pošti Din 0.50.

Dostava vrednostnih pisem in zavojev na dom. a) Za pisma z označeno vrednostjo Din 1.—. b) Za zavoje do 5 kg Din 2.—, nad 5 kg Din 5.—.

Brzojavna služba. a) Pristojbina za besedo Din 0.60. b) Pristojbina za potrdilo Din 2.—. Najnižja pristojbina je tista, ki velja za brzojavko z 10 besedami.

II. V mednarodnem prometu.

Priporočena pisma. Pristojbina za priporočeno v mednarodnem prometu znaša Din 4.—.

Sedanje pristojbine ostanejo še nadalje v veljavi, v kolikor niso izpremembe navedene.

Plačevanje pristojbin se bo vršilo kakor doslej. Novo uvedeno pristojbino za čekovne nakaznice bo plačal pošiljalec v gotovini in se bo zabeležila v čekovnem dnevniku.

Pristojbino 50 par za pisma in dopisnice poste restante v tuzemskem prometu bo plačal pošiljalec in se bo v tarifnih znamkah nalepila na pošiljko.

Te pristojbine za pisma in dopisnice iz inozemstva bo plačal prejemnik in se bodo v obliki portovnih znamk nalepila na pošiljko.

Opozorila radi podpor, posmrtnin odnosno pravovarstva.

Ker prihaja zadnje čase na centralo vedno več prošenj za podpore, izplačila posmrtnine odnosno odobritev pravovarstva, katere niso osnovane na saveznem pravilniku, sporočamo, da zadobi član pravico na podporo in posmrtnino šele po dveh letih članstva, torej potem ko je vplačal 24 članskih prispevkov brez prekinitve. Kot prekinitve članstva se ne smatra

odhod na orožno vajo, prekinjenje članstva vsled odslužitve vojaškega roka odnosno prekinjenja članstva vsled brezposelnosti (za slučaj brezplačnih dopustov).

Kdor je v zaostanku s članarino za dva meseca, s tem izgubi pravico do podpore in posmrtnine. Enako ne dobi v takem slučaju odobrenega pravovarstva. Na to izrecno opozarjamo vse člane, da članarino redno plačujejo za tekoči mesec, odnosno v najslabšem slučaju za pretekli mesec, da v slučaju potrebe ne bodo izgubili članskih pravic. Pripetili so se slučajji, da je član, ki je bil 5 mesecev v zaostanku, v oktobru plačal članarino za vseh pet mesecev nazaj in takoj po obračunu zaprosil za odobritev pravovarstva. V bodoče centrala v takih slučajjih ne bo odobrila pravovarstva ali podpore, ker je očitno, da je naknadno članarino plačal le, ker se mu je pripetila nezgoda, vsled katere je rabil podporo centrale.

Kar se tiče odobravanja pravovarstev sporočamo, da se pravovarstvo odobrava le v sporih, ki izvirajo iz službenega razmerja in katerih uslužbenec ni z lahkomišelnostjo ali namenom zakrivil. Za prestopke vsled pijanosti, tatvine, telesne poškodbe vsled pretepa in slično se pravovarstvo ne odobrava. Za pravovarstvo je zaprositi vedno potom pristojne podružnice. Enako je tudi prošnje za podpore in posmrtnine predlagati potom podružnice.

Prosimo vse člane, da v lastnem interesu članarino redno plačujejo ter se ravnajo po gornjih navodilih.

Centralna uprava USŽJ.

Naraščanje brezposelnosti v dravski banovini.

Odkar se je pojavilo na denarnem trgu pomanjkanje gotovine, je opaziti rapidno napredovanje gospodarske krize. Število zavarovanih delavcev pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani je bilo manjše, kakor istega datuma lanskega leta:

20. sept.	za 4.255 delavcev
25. sept.	za 5.094 delavcev
30. sept.	za 5.538 delavcev
5. okt.	za 5.827 delavcev
10. okt.	za 6.218 delavcev
15. okt.	za 6.821 delavcev
20. okt.	za 7.586 delavcev
25. okt.	za 7.611 delavcev
30. okt.	za 8.849 delavcev

Tudi za poostreitev gospodarske krize je značilno, da se mnogo bolj odpuščajo moški delavci, kakor ženske. Na eno odpuščeno žensko odpade že pet odpuščenih moških delavcev mesto nekdanjih štirih.

Zdravstvene razmere članstva so bile v oktobru nekoliko boljše kakor lani. Odstotek bolnikov (vštevši porodnice) je padel od 0.17 odstotka na 2.19 odstotka. Posebno je padel odstotek ženskih bolnikov.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, ki odgovarja približno povprečnemu dnevnu delavskemu zaslužku, je padla za Din 0.52, to je za 2 odstotka. Faktično znižanje delavskih plač je pa še večje, ker podjetniki vedno pravilnejše prijavljajo delavstvo v zavarovanje.

Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za Din 240.985.60.—. Dohodki OUZD-a (bolniški prispevki) so se radi tega znižali dnevno skoraj za Din 15.000, ali mesečno skoraj za Din 400.000. Gospodarska kriza povzroča tudi soc. zavarovanju vedno večje težave in skrbi.

Zaupniki in člani, pozor!

Ker je s 1. decembrom uvedeno povišanje poštne pristojbin, prosimo, da odslej nalepite na navadna pisma do 20 gramov znamko za Din 1.50, za težja pisma, do 50 gramov, pa znamko za Din 2.—, na dopisnicah pa mora biti znamka za 75 para.

Uredništvo »Uj. Železničarja«.

Razno.

Železničarski koledar za leto 1932 je izšel in se dobi pri predsednikih, blagajnikih odnosno tajnikih posameznih podružnic. Stane Din 10.— izvod ter vsebuje poleg običajnih tabel tudi obširen strokovni vestnik o vseh najvažnejših predpisih ter še posebej spopolnjene tabele za vijake, teže železa itd., na kar še posebej opozarjamo profesioniste.

Podružnice, katerim je zmanjkalo koledarja, naj ga takoj naroče pri centrali, ker je zaloga zelo majhna.

Komers »Svobode«. Na predvečer kongresa delavske telovadne in kulturne zveze »Svoboda«, ki se vrši v nedeljo, dne 13. decembra t. l. v Ljubljani, priredi ljubljanska podružnica »Svobode« delegatom in članom v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani kulturni večer pri pogrnjenih mizah.

Ta komers, ali pravzaprav VI. delavski prosvetni večer, se bo začel ob 8. uri zvečer. Na sporedu so koncertne točke delavske godbe »Zarja«. Solospjevi naših pevk in pevcev, solonastopi na razne instrumente itd. Točen spored priobčimo pravočasno.

Prosimo, da na ta dan, to je v soboto, dne 12. decembra t. l, družge organizacije ne prirejajo večerov. Odbor.

Zahvala. Podpisana Ana Vogler, vdova po kurjaču Vogler Antonu se najiskreneje zahvaljuje centrali Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije za izplačano mi posmrtnino v znesku Din 1000.—, ki sem jo prejela glasom določb saveznega pravilnika.

Maribor, 10. nov. 1931.

Ana Vogler.

Knjižnica Delavske zbornice v Mariboru se je preselila iz tesnih lokalov v palači Pokojninskega zavoda v novozgrajeno palačo OUZD in Delavske zbornice v Sodni ulici, I. nadstropje desno. Knjižnica se je ob tej priliki preuredila. Ima najlepše prostore in bogato zalogo leposlovnih in znanstvenih knjig v slovenskem, srbohrvaškem, češkem, nemškem in francoskem jeziku ter angleškem in italijanskem jeziku. Knjižnica se bo gotovo sedaj še lepše razvijala nego doslej. Odprta je dnevno ob delavnikih, dopoldne od 10.—12. ure, popoldne od 16.—20. ure. Vpiše se lahko vsakdo.

Železničar zavedaj se:
čim več moči, več pravic!
Zato pridobivaj nove članove za savez!

Tovarna Jos. Reich
sprejema mehko in škrobljeno
perilo v najlepšo izvršitev